

Melcior de Ferrer

(Peralada 1821 - La Bisbal 1884)

UN COMPOSITOR GAIREBÉ OBLIDAT

A diferència de molts compositors i músics que han viscut incompresos o enmig de la misèria econòmica i que han menat una vida bohèmia, avui en presentem un, molt vinculat a la Bisbal, que és, precisament, tot el contrari.

Melcior de Ferrer i de Manresa va néixer a Peralada l'any 1821, en el si d'una família aristocràtica. La seva mare era la cinquena marquesa de Puerto Nuevo.

Va estudiar el batxillerat al Col·legi dels Jesuïtes, de Niça, on es va aficionar a tocar l'orgue. Hi tenia tanta traça que sovint el responsabilitzaven d'interpretar alguna peça en diades assenyalades o durant la visita al col·legi de personatges de relleu. En aquest període d'estudiant va establir una bona amistat amb el poeta Auguste Maistre i amb un altre literat Theophile Blanc, que seria canonge degà de la catedral de Perpinyà.

Acabat el batxillerat marxa a Itàlia per estudiar Dret a la Universitat de Bolonya. El ric ambient musical italià estimula, encara més, la seva vocació de compositor i intèrpret.

La Itàlia melòmana d'aquells temps és la que s'entusiasma amb Rossini i Bellini, que aplaudeix Donizetti i comença a escoltar Verdi. És molt significatiu que a un dels llibretistes de Verdi, Solera, el contractés també Ferrer per escriure el text d'una seva òpera.

Quan va tornar a Barcelona, essent ja un mestre de composició amb una certa experiència, va voler continuar aprenent i penetrant en els secrets i les tècniques de la música clàssica. Per això va estudiar amb el cèlebre mestre de capella de Santa Maria del Mar, Josep Barba, prevere, un dels més prestigiosos pedagogs musicals d'aquells moments. Amb el mestratge de Barba, Ferrer va escriure un interessant mètode de composició.

Melcior de Ferrer, jove cosmopolita i culte, es va casar amb la damisel·la bisbalenca Pietat de Lloret i Ponach, pubilla d'un extens patrimoni. La casa Ponach, coneguda avui com la "casa de la palmera", al carrer del Raval, va ser la residència habitual d'aquest compositor i de la seva família. A la Bisbal van néixer els seus fills i aquí va escriure i desenvolupar bona part de la seva obra.

Segons els llibres d'empadronament de l'any 1857, la família Ferrer-Lloret era formada per:

CARME PONACH i de CIURANA, de 52 anys vídua de Narcís de Lloret.

les seves filles:

ISABEL, de 25 anys, soltera

PIETAT, de 27 anys, casada amb

MELCIOR DE FERRER i DE MANRESA, hisendat, de 32 anys

i llurs fills:

JOSEP-MARIA, de 7 anys

FRANCESC-XAVIER, de 6 anys

BALTASAR, de 5 anys

LLUÍS, de 4 anys

Tenien un criat: Antoni Pruneda, de 30 anys, que a més era cotxer

i tres minyones: Teresa Pujol, de 25 anys, natural de Vulpellac

Rosa Mont, de 23 anys, natural de Calonge

Anna Font, de 27 anys, natural de Lledó

A la casa hi vivia també un prevere de la Comunitat parroquial, que complia les funcions de capellà de la família i de preceptor dels fills de Melcior i Pietat.

La casa Ponach, al carrer del Raval, coneguda per "la casa de la palmera", on va residir bona part de la seva vida el compositor Melcior de Ferrer, després de casar-se amb la pubilla bisbalenca Pietat de Lloret i Ponach.

Per a les vetllades familiars amb l'assistència de convidats, Ferrer composa tot un seguit de valsos i cançons amb acompanyament de piano. Són melodies i harmonitzacions sobre textos en francès originals gairebé tots dels seus amics Auguste Maistre i Theophile Blanc. Aquest tipus de cançons anomenat lied era ben propi del període romàntic. El lied va estar de moda a les cases senyorials i de l'alta burgesia com també a les corts reials d'arreu d'Europa al llarg del segle XIX.

Coberta de l'edició de la partitura del lied "Au milieu des tombeaux", per a bariton o contralt, de Melcior de Ferrer, sobre un poema d'Auguste Maistre. Ferrer va compondre diversos lieder i valsos per ser interpretats a les vetllades familiars.

Sembla que Ferrer fou un dels que va influir més perquè vingués a la Bisbal el conegut Joan Carreras i Dagas, com a organista de la parròquia. L'escola de música que va fundar Carreras, va tenir molt prestigi i fou decisiva per a la formació de bons instrumentistes i en la fundació de la Principal de la Bisbal.

Ferrer és considerat un dels més acabats propietaris locals. En un Butlletí Oficial de la "provincia" de Girona del 1872 consta en quinzè lloc entre els cinquanta hisendats més importants de les comarques gironines. Probablement no va exercir mai d'advocat puix tindria prou feina en l'administració del patrimoni familiar.

Cap al final de la seva vida alterna les estades a la Bisbal, amb llargues temporades a Barcelona en el pis que havien llogat al carrer de la Riera de Sant Joan.

Ferrer moria a la Bisbal el 18 de maig del 1884. Uns dies després, en el funeral organitzat a la catedral de Barcelona, s'estrenava solemnement una Missa de Rèquiem que havia compostat per a la mort de la seva mare i que revisà i acabà d'enllestir pocs dies abans de morir.

En honor als seus mèrits el papa Lleó XIII li va atorgar el títol pontifici de BARÓ DE FERRER, l'any 1881.

L'OBRA

És molt variada i va des d'obres simfòniques i corals a la instrumental passant pel lied, el motet i l'himne religiós.

Fa també alguna incursió en la música escènica amb la composició d'una òpera titulada "GIUDITTA", estrenada l'any 1855 al Teatre Municipal de Girona i una sarsuela: "UNA OBRA PESADA".

Les misses són objecte especial de la seva inspiració. Se'n coneixen quatre: dues de Glòria i dues de Rèquiem.

La seva obra és extensa i molt inspirada; pertany clarament a l'estètica del romanticisme: cuidades i recreades melodies; temes sentimentals, a voltes amorosos, d'altres fúnebres i llastimosos; plantejaments apassionats i serens alhora; gust pels conceptes afalagadors, etc.

Dins d'aquestes idees, un text religiós que s'adeia bé amb els romàntics era l'antic del "Stabat Mater dolorosa". Així, doncs, Ferrer també el trià i hi posà música. En resulta una de les peces més reeixides i elogiades de la seva producció. El "Stabat Mater" de Ferrer va ser estrenat la Setmana Santa del 1848 a Barcelona per la Societat Filharmònica. Els diaris de l'època, per exemple el "Diario de Barcelona" i "El Fomento", ambdós del 21 d'abril d'aquell any, li dediquen una part important i li atorguen tota mena de lloances, tant per la composició com per la interpretació.

Les seves obres van tenir molta fama i van formar part dels repertoris de les principals capelles de música de Barcelona i d'altres llocs de Catalunya al costat de les dels autors de més renom.

Ara romanen, dissortadament, en l'oblit més vergonyós!

JORDI FRIGOLA i ARPA